

KONGL. MAJ:TS
BEFALLNINGSHAFVANDES
UTI
MALMÖHUS LÄN
TILL
KONGL. MAJ:T
I UNDERDÅNIGHET AFGIFNE
FEMÅRS - BERÄTTELSE,
FÖR ÅREN 1832, 1833, 1834, 1835 OCH 1836.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS J. A. WALLDÉN,
1840.

INLEDNING TILL

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1817/1821-1851/55.

Kungl. Maj:ts överståthållares i Stockholms stad och Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Sveriges län till Kungl. Maj:t femårsberättelser. Vissa femårsperioder finns även tabellbilagor.

Berättelserna innehåller följande avdelningar:

- Länets allmänna beskaffenhet
- Innevånare
- Näringar
- Politisk författning
- Städer

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetad och utgivet av Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1863-1912. Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes uti Malmöhus Län till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifne Femårs-Berättelse, För Åren 1832, 1833, 1834, 1835 och 1836.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2010.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

KONGL. MAJ:TS
BEFALLNINGSHAFVANDES
UTI
MALMÖHUS LÄN
TILL
KONGL. MAJ:T
I UNDERDÅNIGHET AFGIFNE
FEMÅRS - BERÄTTELSE,
FÖR ÅREN 1832, 1833, 1834, 1835 OCH 1836.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS J. A. WALLDÉN,
1840.

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
1. §. Länets allmänna beskaffenhet.....	3.
2. §. Innevånarne.....	4.
3. §. Näringarne.....	6.
Hästafveln.....	11.
Fårafveln.....	11.
Skogarne.....	12.
Fabriker å Landet.....	13.
Binäringar.....	14.
4. §. Politisk Författning.....	14.
Kammarverk.....	14.
Statsbidrag.....	15.
Politie.....	15.
5. §. Städer.....	21.
1:o Malmö.....	21.
Stadens Fabriker.....	22.
2:o Landskrona.....	24.
3:o Lund.....	25.
4:o Ystad.....	26.
5:o Helsingborg.....	27.
6:o Skanör och Falsterbo.....	28.

1. §.

Länets allmänna beskaffenhet.

Malmöhus Län består af slättbygd och skogstrakt. Den förra, utgörande Södra och Vestra delarne af Länet, omgifves af Kattegatt och Östersjön och har för det mesta bördig jordmån, såsom lera och svartmylla, med undantag af en del trakter närmast hafvet, hvarest jordmänen är sand- och grusblandad, men liksom annorstädes å slättbyggen mera jemn än backig.

Till slättlandet kan man isynnerhet hänföra Oxie, Skytts, Wemmenhögs, Ljunits, Herrestads, Torna, Bara, Rönnebergs och delar af Luggude, Onsjö, Harjagers, Färs och Frosta Härad, ehuru jemväl å dessa slätttrakter, isynnerhet vid större Egendomar, finnas skogar både till husbehof och afsalu. Berg, strömmar, åar eller sjöar finnas icke af den betydighet, att de förtjena serskildt anmärkas; dock är såkallade Löddeström, uti hvilken inom ett kort afstånd finnas inrättade flera Mjölqvarnar, den gagneligaste och kan anses utgöra ungefära gränsen emellan slätt- och skogstrakten; hvadan vattenverken äro tillgänglige för beggedera. Skogstrakten eller norra delen af Länet, angränsad endast af Christianstads Län, är mera ojemn och stenbunden, och ehuru den på åtskilliga ställen har någon lera, är likväl så väl denna som öfriga jordmänen bestående af sand och svartmylla mera mager. Gränsen emot nämnde Län framgår mindre beqvämt och tarfvade rättelse.

Icke allenast Socknar, utan äfven byar finnas delade emellan begge Länen. Tranås by i Herrestads Härad, på alla sidor omgifven af Christianstads Län, är likväl Malmöhus Län tillhörig. Dessa omständigheter förorsaka ofta olägenheter för Prästerskap, Kronobetjening och äfven för innevärnarne sjelfve. Fråga har förevarit att Ljunits och Herrestads Härad skulle sammanslås till ett Fögderi med Ingelstads och Jerrestads Härad i Christianstads Län, och att alla fyra Häraderna, jemte Ystads Stad skulle förläggas till ettdera Länet; men i anseende till innevärnarnes yttrade åstundan, att hädanefter få förblifva vid den Läne-reglering som

nu äger rum, har Eders Kongl. Maj:t uti Nådigt Bref den 16 December 1836 härtill lemnat bifall.

Utan att rubba Läne-Indelningen i dess helhet, vore det likvisst både i oeconomiskt och ecclesiastiskt afseende nyttigt, att gränsskillnaden Länen emellan så rättades, att delning af Socknar och Byar undanröjdes; hvadan jag utber mig nåden att härom framdeles få göra serskild underdånig anmälan. En del af Färs, större delen af Frosta, Harjagers, Onsjö och Luggude Härader räknas vanligen till skogsbygd, ehuru icke någon särdeles skog här numera är i behåll, utom vid Sätessgårdarne.

Flygsands-fälten, som i fordna tider varit af betydligt omfång och ofta medfört skada, hafva visserligen genom skogsplantering blifvit något dämpade; dock är i detta afseende ännu mycket att tillgöra; men dels brist på nödiga medel, och dels svårighet att hägna i en ort, der ej annat stängsel-ämne finnes, än jordvallar, gör alla företag i denna väg svåra och långsamme.

2. §.

Innevånarne.

Hos den själfägande slättbonden på sin ostyckade hemmansdel, råder i allmänhet mycken välmåga. Sällan lägger han själf hand vid arbetet, utom hvad en del körslor angår; men jemte tillsyn öfver tjenarne, ordnar och styrer han sin yttre hushållning. Han utmärker sig städse för en stilla och fredlig lefnad, är nykter och anständig, samt alltid helt, rent och snyggt klädd i en dräkt, som, om än den består af tyg från främmande orter, till formen icke afviker från den i hans hemort bruklige.

Sällan företager slättbonden resor utom sin ort vid andra tillfällen, än då han för inköp af timmer eller skogs-effecter nödgas besöka Norra delen af detta, eller angränsande Christianstads Län. Handlande i Sjästäderna äro dock försedde med byggnadstimmer och andra skogsproducter, dem tillförde från skogsbygden eller ock förskrifne från andre orter, och för det mesta tillhandlar sig slättboen nödiga skogs-effecter i nämnde städer.

Ständigt deremot besväras slättboen af utvandrare från främmande, mindre bördige orter, och det sätt hvarpå dessa kringvandrare någon gång framfarit, har hos honom verkat ett misstroende och tvärt bemötande emot främmande, som, af sådan anledning, beskylla slättboen för ohjelpsamhet och ogenhet.

Ehuru en viss tröghet i lynnet, härrörande från dels climatet och

dels från för strängt arbete i ungdomen, råder hos slättboen, är han likväl icke i bildning och seder underlägsen allmogen å andra orter.

Innehafvare af nära i oändlighet styckade hemmansdelar, Herregårdsbönder och tjenare äro oftast deremot mindre bildade, mera råa och till lynnet tröga, allt en följd deraf, att de genom träget arbete i en tung och mödosam jord måste söka sin bergning, utan att ega tid öfrig för ernående af någon själsodling. Synnerlig lust härföre, kan man ej eller skäligen vänta af tjenare och arbetsfolk, som under hvad årstid som helst anvisas till boningsplats kalla, oeldade, fuktiga rum, om icke ibland, åtminstone i närheten af kreaturen, hvilka på flera ställen, i afseende på boningsrum, äro bättre lottade än tjenstefolket.

Herregårdsböndernes belägenhet är olika och beroende på den omtänka och skonsamhet de röna af sine Husbönder. En del här i Länet stå icke i välmåga och hysning långt efter Åboer å egna Hemman, då deremot andre, hvilkas pålagor äro drygare, befinnas i sämre tillstånd; dock har erfarenheten visat, att nitiske Prästmän, genom inrättande af ändamålsenlige Skolor, i senare tider till betydlig del förbättrat det råhetstillstånd, hvarföre hela gods fordom varit kända.

Åboer å i allt för små delar styckade Hemman, äro i afseende på utkomsten i sämre villkor än bönderne under Herregårdarne. De anses för sjelfägande, och ehuru de icke kunna hemta nödig bergning af de få kappeländ jord, hvarå de med hustru och barn i eländiga hygnader äro boende, vilja de dock oftast i lyx och lefnadssätt imitera sin granne å större hemmansdelen och njuta lika beqvämlygnet, utan att, åtminstone sällan, hidraga till sitt och de sinas uppehälle genom arbete för dagspenning hos andra, hvilken utväg skulle anses mindre passande för en sjelfägande Åbo.

Följden häraf är och blir, att Fattig-inrättningar, isynnerhet i missväxt-år, måst af dylika Åboer, med deras hustrur och barn, anlitas, eller ock, i händelse understödet härifrån blir mindre tillräckligt, olofliga utvägar till bergning gagnas, och hvarigenom tillökning i brottslingars antal icke sällan uppkommer.

Till lynne och väsende är deremot Skogboen mera liflig, och för erhållande af sin bergning, den hans innehafvande jord sällan lemnar i tillräcklig mån, tvungen derpå använda mera omtänka än Slättboen, för att mot spannemål utbyta sina varu-artiklar och tillverkningar å längre aflägsna orter och städer. Under utfarter i sådant afseende skilja sig skogsbyggens innevanare betydligt från slättens, ithy, att de förre mera utmärka sig för benägenhet för starka drycker, för ofridsamhet och någon gång af-

ven våldsamheter emot vägfarande. Välmågan i skogstrakterne har under senare missväxtåren aftagit, isynerhet af den orsak, att priserna å boskap, det hufvudsakliga skogboen har att aflåta, varit ytterst låga. Herregårdsböndernes tillstånd är ungefär enahanda med hvad här ofvan angående slättbygden finnes anmärkt; äfven hvad deras bildning angår, hvilken på åtskilliga ställen, genom ett nitiskt Prästerskaps bemödande, äfven här vunnit framsteg.

Enligt sista Femårs-Berättelsen, eller år 1834, uppgick folkmängden i Länet till 206,504; hvaremot efter sislidit års Mantals-Längder och inlemnade förteckningar den nu utgör

å Landet 189,925

i Städerna 25,142

eller tillsammans 215,067, af hvilka erläggas Mantalspenningar:

å Landet 103,386

i Städerna 15,069

118,455, och frie från Mantalspenningar

å Landet och i Städerna äro 96,612.

Af detta förhållande visas, att folknummern under sistförflutna fem åren ökat sig med 8,563; hvaremot ifrån och med 1827 till och med 1831 folkmängden ökat sig med 11,521, eller med 2,958 flera personer, än under senare fem åren. Endast kopporna och febersjukdomar hafva under denna tid hemsökt Länet; men de flere på hvarandra följande missväxtåren, derigenom mindre bemedlade personer afhållits från giftermål och bosättningar, hafva hufvudsakligast vållat, att en mindre folkökning ägt rum, än nästföregående åren.

3. §.

Näringarne.

I ett Land utan särdeles skogar, berg och strömmar, måste jordbruket och boskapsskötseln blifva hufvudnäringarne. I hvad mån dessa under senare fem åren förkofrat sig eller aftagit, åligger mig nu redogöra. Att sluta af den mindre spannemåls-production, som under nämnde år ägt rum, skulle man lätteligen kunna tro, att hågen för jordbruk vore i aftagande; men så är ej verkliga förhållandet. Sedan sista Femårs-Berättelsen afgafs, har ej någon särdeles gynnande årsväxt i allmänhet inträffat, utan

snarare, isynerhet åren 1836 och 1837, missväxt såväl å säd som fodret, menligt inverkat på åkerbruk och boskapsskötsel; men deremot eggat landtmannens håg, att lära känna bristerna uti handhafvandet af förenämnde näringar och upptänka medel att genom förbättrade anstalter derutinnan motverka olägenheterne af mindre gynsam årsväxt. Att viktiga steg härtill under senare femårs-perioden blifvit tagne, tror jag mig här nedan kunna visa. I södra delen af Länets är all jord, åtminstone den sjelfägande, skiftad, utflyttningarne verkställda och planerne odlade, så att föga odling återstår; och man har således bekostat förändringen och börjat hemta någon frukt af de betydligare förbättringar enskiftandet medfört.

Fullkomlig nytta häraf är ej att påräkna, så länge dels oförmåga och dels räddhåga qvarhåller allmänheten vid förfäders bruk och sedvanor, äfven vid behandlingen af tillskiftade och nyupplodade jorden, hvarå gemmenligen gagnas nästan ofönändradt brukningssätt, åker-redskap och sådesslag.

Olägenheterne, som häraf följa, har man väl insett, men föga kunnat rätta. En och annan Possessionat har dels vid Jordbruks-Institut inom Riket och dels utomlands, sökt bibringa sig sjelf undervisning i åkerbruket, eller bekostat en dylik åt Inspectorer och tjänare, och vid sin Egendom infört nyare tidens brukningssätt. Den i närheten boende allmoge har äfven i vissa delar följt exemplet; men så länge den ännu icke fått ögonskenligen skåda nyttan och fördelen, har efterföljden icke varit till den grad märkbar, som man hoppas den blifver i framtiden. Länets Hushålls-Sällskap, i det skick det var ordnad, såg sig oförmöget att afhjelpa bristerna uti jordbruket och att åstadkomma nödiga och nyttiga förbättringar. En ny organisation af samma Sällskap blef alltså år 1834 beslutad och nya stadgar af Eders Kongl. Maj:t den 30 April 1836 till efterlesnad fastställdes. Då det gamla Sällskapet ej utgjordes af mera än något öfver Ett-hundrade Ledamöter, består det nya af öfver Ett Tusende medlemmar. Dessa äro indelade uti Förvaltnings-Utskott, Contracts-Comitéer och Pastorats-beredningar, alla med bestämd verksamhet. De rön och försök i Landthushållningen, som tilldraga sig inom Länets, komma härigenom till allmän kännedom, äfvensom upplysningar härutinnan från ut- och inrikes orter meddelas allmänheten tillbaka. Allmogen och mindre jordbrukare, som utgöra pluraliteten af Hushålls-Sällskapets Ledamöter, varda härigenom både uppmuntrade och liksom tvingade, att närmare akta på och redogöra för hushållssättet hemma, och till hemmavarande återföra besked om tilldragelserne vid Sällskapets sammanträden och de rön i jordbruket, som

dervid blifvit uppgifne. Att allmänhetens lust för förbättringar i sin landt-hushållning härigenom tilltagit, är en gifven följd, och man hoppas att den tid ej är aflägsen, då allmogen i sitt brukningssätt skall inse olämplighet och felaktighet i gamla vanor och nödvändighet att desamma öfvergifva. Bristfälligheterna uti Skånska jordbruket och orsaken hvarföre spannemål härifrån orten är å främmande handelsplatser mindre begärlig än annan, har Hushålls-Sällskapet noga öfvertänkt, och till en början ansett nödvändigast uppmuntra allmänheten till ombyte och anskaffande af tjenligt utsäde, ändamålsenliga åkerredskaper af flera slag, samt vidtaga odling af fodervexter och nödig dikning. Verkan af en dylik uppmuntran och fördelen deraf har redan låtit märka sig inom Länet, då ej mindre 1836 än nästlidet är vacker gröda bergades efter de flera hundra tunnor råg och korn, hvilka, jemlikt Eders Kongl. Maj:ts nådiga tillstånd, dels tullfritt och dels mot nedsatt tull från utrikes orter blifvit införde och till utsäde gagnade inom Länet. Modeller till åker-redskaper äro äfven anskaffade och eftergjorde samt större fält med åtskilliga sorter gräsfrön besådde och nödige framställningar om den nytta dikning medfört, lemnade, så att man i dessa afseenden har att vänta betydliga framsteg. Fullkomlighet härutinnan står likväl svårligen att vinna, så länge man dels å aflägsne ort inom Riket och dels utomlands måste söka både theoretisk och praktisk kunskap i jordbruket. Detta hinder har ingalunda blifvit förbjudt af Hushålls-Sällskapet, som i sådant afseende förenat sig med Christianstads Läns Hushålls-Sällskap om idéen, att för hela Skåne bilda ett Jordbruks-Institut genom Actie-teckning; och hvarvid Elever af alla stånd skulle erhålla undervisning i Landt-hushållningens hela vidd. Förslag till ett dylikt Institut är under förlidet år redan uppgjort, och för de åtgärder som sedermera blifvit vidtagne, utber jag mig nåden att i nästa Femårs-Berättelse få redogöra. På förhand torde jag få yttra, att få idéer och förslager till upphjelpande af åkerbruk hafva varit väckte, som mera för tjena att behjertas och med värma omfattas, än bildandet af ett Jordbruks-Institut i Skåne, hvarest jordmänen, isynnerhet å slättlandet, är ypperlig, men hvars odlare bära farhåga för att å främmande orter söka nödig bildning. — Lusten att vinna denna i hemorten, och nyttan och nödvändigheten att äga kunnige tjenare, medverkar i den mån till Institutets tillvägbringande, att jag äger godt hopp om idéens realiserande.

Näst denna anstalt, då den en gång blir ordnad, anser jag den i Staden Lund, med Eders Kongl. Maj:ts nådiga tillstånd år 1836 inrättade

Hypo-

Hypotheksförening vara mest välgörande för Skånska Åkerbruket. Den mindre bemedlade Landtmannen, som för skifte af ägorne och deraf följande utflyttningar och nya odlingar varit tvungen öka sin skuld, utan att likväl i den ordning som vederbör kunna sköta sin tilldelta plan, har i nämnde förening fått utväg till lån å billigare vilkor, än annorstädes, och derjemte hopp och utsigt, att gälden i framtiden skall försvinna. Föreningen är också allmänt anlitad och har jemte öfrige lånanstalter inom Länet, såsom Låne-Contoir, Privat- och Sparbankar verkat stegring ej blott å priset å jord och å de produkter, som deraf frambringas, utan äfven till betydlig del hindrat det så kallade procenteriet. Då Skånska Åkerbruket sålunda har stöd att hoppas både i intellectuelt och pecuniert hänseende, bör man med skäl påräkna, att det i framtiden kan vinna sin höga bestämmelse: Landets ändamålsenliga uppodling och Odlarens välstånd.

I norra delen af Länet ligga större delen af ägorne under skifte, och jordbruket derstädes har ej ännu hunnit synnerlig stadga; likväl och i synnerhet vid större egendomar, hvaribland må nämnas Trolleholm och Röglå, äro i senare tider genom ett ordnadt Landtbruk, nyodlingar och utdikningar, sådane förbättringar och förändringar vidtagne, som forntida innehafvare skulle ansett nästan omöjliga. Vid förstuämnde egendomen skedde härmed tidig början, så att nu varande innehafvaren redan hämtar betydlig vinst af förbättring i brukningssättet. Enligt tillförlitlige uppgifter lemnade Trolleholms egendom år 1806 omkring 3,400 R:dr Banco i årlig afkastning och hade utfattiga och svaga Hofveribönder och torpare, som, ehuru innehafvare af bördig jord, icke kunde producera säd till eget behof; hvaremot samma egendom, nu mera försedd med välbehållne Fråsebönder och Arrendatorer, anses afkasta minst 20,000 R:dr Banco.

Circulationsbruket är allmänt antaget å Slättbygden och äfven å visse orter i Skogstrakterne. Omvexling sker med Råg, Korn, Hafre, Potäter, Ärtor och Vicker. I obetydlig mängd odlas Hvete, Bohvete och Bönor. Under senare femårs-perioden har man äfven inom Länet odlat en större mängd Raps än tillföre; och, ehuru den för det mesta gifvit stor vinst, förmodas likväl att denna växt, i anseende dertill, att den mättar jorden mera än annat säde, utan att lemna fodertillgång, icke hädanefter bibehålles i den myckenhet som hittills. Detta kommer likväl att till stor del bero på framgången af odling af foderväxter, hvarigenom mera tillfälle till stallfodring och gödning af jorden yppas. Mindre vanskelig och i flere afseenden nyttigare anses deremot under sistförflutne tvenne åren vidtagne

odlingen af hvitbetor, hvilka likväl hufvudsakligast blifvit planterade i närheten af Städerna Malmö och Landskrona, hvarest Socker-Fabriker under nämnde år äro anlagde; och af framgången häraf blir hvitbets-odlingen beroende. Något stadgadt omdöme i desse afseenden, då så väl odlingen af frukten som Fabriks-Inrättningarne äro nyligen påbörjade, kan väl icke ännu meddelas. Genom en förnuftslenig behandling hoppas man likväl, att dylika Fabriker äfven här i landet skola med fördel kunna drifvas, och nästan allmän är den önskan, att sådant måtte inträffa, på det hvitbetan, som, utom det att den innehåller sockerämne, ock utgör ett härligt foder för kreaturen, med desto större fördel må kunna odlas.

Spannemålspriserne hafva under föregående åren, i synnerhet de tvenne senare, varit ovanligt höga; en gifven följd af en mindre tillgång på dylik vara; och i anseende till missväxt å potäter, har äfven bränvinspriserne varit tämmeligen uppdrifne. Från fiskelägen utskeppas en stor del spannemål och bränvin till Blekinge och Calmare Län, hvarifrån i stället hitfores trädvaror; men något bestämt besked om qvantiteten af de producter, som vid sådane ställen härifrån afföras, står ej att vinna. Hvaremot, enligt infordrade uppgifter från Tullkamrarne inom Länet, från Städernes hamnar, under sist förflutne fem åren, blifvit utskeppade:

Till Inrikes orter:

År 1833	219,860	Tunnor	Spannemål.
” 1834	249,660	”	”
” 1835	214,311	”	”
” 1836	182,829	”	”
” 1837	218,587	”	”

Till Utrikes orter:

År 1833	67,966	Tunnor	Spannemål.
” 1834	57,996	”	”
” 1835	18,629	”	”
” 1836	13,766	”	”
” 1837	23,997	”	”

Endast till Inrikes orter:

År 1833	741,468	Kannor	Bränvin.
” 1834	979,228	”	”
” 1835	560,582	”	”
” 1836	715,554	”	”
” 1837	1,124,975	”	”

Som ofvan är nämndt, utgör näst efter jordbruket Boskapsskötseln andra hufvudnäringen. Denna har under senare femårs-perioden, i synnerhet missväxtåren 1836 och 1837, icke ens kunnat bibehållas i sitt fornda skick utan försämrats.

I anseende till foderbrist blefvo under förstnämnde året en stor del kreatur undanslagtade eller till vanpris afyttrade och då foderbristen påföljde året blef ännu större, kunde allmänheten, i synnerhet i skogstrakterne, knappast lifnära så många kreatur, som erfordrades till jordbruket och hushållet. Å slättbygden, der tillgången på spannemål och halmfoder samt grönfoder om sommaren varit större, har man sökt, att i det närmaste bibehålla kreaturen vid deras förut ganska ringa antal. Vid åtskillige större egendomar har man från Utrikes orter införskrifvit kreatur af utsökte racer, hvilka jemväl blifvit kringspridda och när mera gynnande är inträffa samt odling af foderväxter blir mera allmän, har man skäl hoppas framsteg i boskapsskötseln, icke allenast till kvantiteter af kreatur, utan äfven till kvaliteten; äfvensom att den, under mindre gynsamma år, någorlunda skall bibehålla sig.

Hästafveln. Denna har mera än Boskapsskötseln bibehållit sig, i synnerhet i trakterna vid och omkring Flyinge Stuteri, der Allmogen dels har större tillgång på goda Hingstar, och dels bebor en bördig ort, passande för Hästafveln.

Genom den vidtagne förändring med Stuteriet till Hingst-Depôt, blifva väl Hingstarne mera kringspridda i landet, men fördelen af deras begagnande icke vid sjelfva Depöten ådagalagd.

Under senare femårs-perioden hafva fullblods- så väl Ston som Hingstar blifvit införskrifne till Länet, och redan finnas många hel- och ännu flera half-blodshästar af Svensk födsel.

Ett bolag har bildat sig för inköp af tvenne dyrbara fullblodshingstar och efter den ene af dem hafva redan flera föl fallit, men den andre är ej förr än i höst från England öfverkommen. Årliga kapplöpningarne vid Helsingborg bevistas äfven af Allmogen, som dels för seger vid kapplöpning och dels för uppviste vackraste och bästa Unghästar erhållit belöning, hvilken uppmuntran tyckes hafva medfört god verkan. Emellertid har tillräckligt antal Remonter till Cavalleri-Regementerne förefunnits; hvilket förhållande jag hoppas kommer att fortfara, om den håg för Hästafveln som redan visat sig bibehålles.

Färafveln har deremot tilltagit, dels af den orsak, att desse kreatur under nästförflutne torra somrar bättre trivits, dels ock emedan ull blifvit

en mera allmän handelsvara. Vid de fleste större egendomar äro Schäferier anlagde, och enligt Contract-Comitéernes uppgifter funnos förlidet år, oberäknade Allmogens får vid Herregårdarne, 13,839 stycken får, af mer och mindre ädel race; och för skötandet af dessa samt behandling af ullen, hafva Possessionater dels sjelfva skaffat sig besked å utländsk ort och dels derifrån hemtat Schäferi-Föreståndare, samt varit betänkte på att anskaffa Ull-sorterare. Föga uppmuntrande har likväl Ullafsättningen hittills varit. Större fördelar i afseende på Ullförsäljningen hade man påräknat genom den i nåder tillätne Ullmarknaden här i Staden; men hittills hafva endast några få köpare infunnit sig och Schäferiägarne rest härifrån mindre belättna, efter att antingen till nedsatt pris, bestämdt af 1 å 2 köpare, hafva afytttrat sin vara, eller ock densamma magazinerat.

På det ej dylika tilldragelser skulle nedsätta lusten för Schäferi-handteringen, hafva öfverläggningar förevarit angående anläggning af antingen Klädes-Fabrik, Ullspinneri eller Ull-Magazin någorstädes i Skåne och Schäferiägarne inom begge Länen utfärdat lista för Actie-teckning; men några afgörande beslut äro ännu icke fattade. Hof-Marskalken Grefve Bark och Kammar-Herren Knorring hafva emedlertid inköpt och här i staden uppsatt en Spinnmachin för Kam-ull, hvilken likväl ej hittills blifvit satt i gång.

Skogarne. Tillgång härpå finnes egentligen vid större egendomar, både till husbehof och afsalu. I den så kallade Skogsbyggden eller Norra delen af Länets, äro, åtminstone å Allmogens hemman, skogarne till större delen uthuggne. Härtill hafva laga skiften i väsendtlig mån bidragit, i thy, att utflyttande på skog beväxta planar blifvit, för uppodling af Åker och Äng, försatte i nödvändighet att undanrödja skogen; hvilket, i förening med nödvändigheten för Allmogen att under senare missväxtåren tillgripa och afyttra så mycket skogseffecter som möjligt, för uppköp af spannemål och andre lifsförnödenheter, har under förflutna femårs-perioden mera än tillföre medtagit skogarne, utan att någon vetterlig betydlig återplantering, om ej på någon af större Herregårdarne, ägt rum. Å slättbygden gagnas i allmänhet torf, och å vissa orter i närheten af sjöstäder äfven stenkol. Torfmossarne anlitas i synnerhet under goda år, då bränvinsbränningen drifves med allvar, och desse, om ej Allmogen vidtager en varsammare och mera systematisk behandling, blifva med tiden otillräcklige. Tillförseln af ved och andre skogseffecter från Calmare och Blekinge Län har varit ymnig, men priset derå tyckes med hvarje år stiga, hvilket förhållande jemväl för framtiden troligtvis kommer att fortfara, så vida icke ortens inneväraner

mera hädanefter än hittills, dels vårdar den skog och torfjord, som är kvar, dels och vinläggas sig om återplantering af den förstnämnde. Några Possessionater hafva dock varit betänkta på, att mera ändamålsenligt vårda skogarne; och i sådant afseende från utrikes orter införskrifvit i Skogsvetenskapen kunnige män.

I samma mån jorden uppodlas, erfordras större och rymligare byggnader. Dessa uppföras vanligen af korsvirke och råsten och någon gång af tegel. Detta senare jemte trädvirket hämtar slättboen för det mesta hos köpmannen i Sjöstäderna och gagnar äfven byggmästare derifrån.

Forntida byggnadssättet med så kallade klenväggar är åtminstone af sjelfägande Allmoge för det mesta bortlagdt, såsom utan varaktighet.

Så väl å Slätt- som Skog-byggheden nyttjas halmtak, och i sistnämnde trakt är byggnadssättet mera olika och rättadt efter tillgången på skog, sten eller lera. Årliga anslaget 4000 R:dr Banco utdelas i föreskrifven ordning till utflyttande Skiftestagare och är för dem ett välgörande understöd, ehuru detta anslag i anseende till i senare åren fullbordade mångfaldiga skiften i norra delen af Länet ej medgifver utdelning genast efter det skiften äro avslutade, utan händer att vederbörande icke förr än 5 å 6 år derfter kunna, i följd af anslaget otillräcklighet, tilläggas dem tillkommande medel.

Gamla sättet att hägna med pil, jordvall och dike å Slättbyggheden samt risgårde i Skogstrakten, fortfar ännu. Ägaren af Rögla har i senare åren omkring åkergården och ny-odlingar uppsatt större sträckor gärdesgårdar af sten, och till uppbyggnad häraf och till nyodlingarne i allmänhet gagnat Allmoge och dragare från främmande orter.

Fabriker å Landet. Antalet af dessa och de personer, som dervid sysselsättas, inhemtats af Tabellen. Någon anmärkningsvärd förändring har ej under senare femårs-perioden härutinnan inträffat och har tillverkningsvärdet för samtliga under förlidet år utgjort 34,166 R:dr B:co.

Höganäs Stenkolsgruftva är i den mån förtjent af allmän uppmärksamhet, att jag öfver production, consumption och försäljning derstädes inforat och härhos underdånigst bifogar serskild Tabell. Denna, så väl som vederbörandes uppgift i öfrigt, visar, att afsättningen med stenkol åren 1835 och 1836 varit ganska ringa. Orsaken härtill uppgifves vara den, att stenkol, i synnerhet stenkolstybb från England, desse år i ovanlig mängd till Riket infördes, hvarigenom priset å Svenska stenkol måste nedsättas till 25 procent och derutöfver, så att Verket, i stället för vinst, hade förlust på sjelfva brytningskostnaden, hvartill ej mindre höga priser å spannemål, än äfven svårighet, att, oaktadt Directionens flerfaldiga bemödanden, bi-

bringa Allmänheten förtroende för varans godhet, jemväl kan anses hafva, i förening med ett och annat härvid motarbetande enskildt intresse, medverkat. Deremot tyckes afsättningen med eldfast murtegel och lerkärl blifva med hvarje år lifligare.

Under senare femårs-perioden äro vid Höganäs ytterligare anlagde, dels ett Saltglacerings-Verk, inrättadt i likhet med det i Helsingborg befintliga, dels ock en taktegels-fabrik, hvilken tillförne varit i gång, och i brist på afsättning nedlagd; men nu mera, sedan varan blifvit efterfrågad, åter upptagits.

Inom Länet finnas få Inrättningar mera viktiga för det allmänna, än Stenkols-Verket med dess flerfaldiga grenar af Ler-fabrikationer; och, med närmare kännedom om det understöd, biträden och uppoffringar både Eders Kongl. Majt och Rikets Ständer samt enskilda lemnat Verket, vågar jag underdånigst fästa Eders Kongl. Majts Nådiga uppmärksamhet å de flerfaldige förmåner desse Inrättningar tillskynda dels andra näringar, för hvilkas behof eldfast tegel och lera ej nu mera hämtas från Utrikes orter, dels ock Proviusen i allmänhet, som om Verket nedlades ej allenast skulle lida en känbar förlust af Eldningsämne, utan äfven belastas med underhåll till och sysselsättning för ungefär 1,200 personer, hvilka äro nästan odugliga till annat yrke, än det de från barndomen inöfvat vid Stenkols-verket.

Binäringar. Dessa äro få, och af ingen särdeles betydenhet. I norra delen af Länet, hvarest Lin mera odlas och tillfälle till sommarbete för Fårkreatur förefinnes, tillverkas någon Linne- och Ylleväfnad till afsalu; äfvensom Vagn- och Åker-redskap derifrån afyttras å Slättbygden.

Vid kusterne och i synnerhet i Kulla-trakten idkas fiske, som lemnat föga inkomst, med undantag af nästlidet år, då sillfisket var ovanligt gifvande. Hummerfisket, som i förra tider med fördel idkades i nämnde ort, har af-tagit och denna fisksort är nu mera sällsynt.

4 §.

Politisk Författning.

Kammarverk. På sätt Tabellen närmare visar, hafva hemmanen under senare femårs-perioden icke undergått någon förmedling, eller vidare förändring, än att något öfver 69 Mantal Krono-Rusthåll blifvit köpta till Skatte. Jordransakningar hafva i följd af Kongl. Kammar-Collegii Bref af den 29 April 1834 icke under tiden blifvit förrättade. Hemmansklyf-

ningen synes snarare vara i till- än aftagande, och hvartill en del frälsebyars afhysande för anläggning af farmer eller plattgårdar ej i ringa mån bidragit. Frälsebonden, som härvid blir uppsagd till afflyttning och icke vill qvarstadna såsom Husman eller Stat-torpere, tränger sig in på den sjelfägande jorden, deraf han vanligtvis icke kan inköpa annat än smärre och sämre stycken, dem han sedermera klyfver och stundom kappelandsvis afyttrar.

Antalet af Tull-mjölqvarnar, som enligt förra Femårs-Tabellen utgjorde 316 med 425 par stenar, har ökats till 329 med 451 par stenar; och är således under tiden: skattlagde 13 stycken qvarnar med 25 par stenar.

Statsbidrag. Dessa utgjorde enligt förra Femårs-Berättelsen, 825,862 R:dr 29 sk. 8 rst.; hvaremot de för nästlidet år uppgå till 856,171 R:dr 44 sk. 9 rst. och således ökat sig med 30,309 R:dr 14 sk. 7 rst. Orsaken hertill igenfinnes vid jemförelse af bränvinsbrännings-afgifterna för åren 1832 och 1837. Under förstnämnda året utgjorde denna afgift 38,726 R:dr 13 sk. 9 rst., och år 1837: 67,856 R:dr 46 sk 2 rst., eller 29,130 R:dr 32 sk. 5 rst. mera, än år 1832.

Några synnerliga klagomål öfver olikhet i fördelningen Jordbrukare emellan af dessa bidrag, hafva icke under tiden försports; och uppbörderna deraf är i betydlig mån underlättad genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga förordnande om böter för uraktlåtenhet, att å utsatt stämman afböda skatter; hvilket ådagalägges deraf, att ehuru nära allmän missväxt i Länet inträffade förlidet år, skatterne likväl utan synnerlig rest vid Uppbördsmöten erlades.

Till Boställs, Rusthålls och Augments hemman vid Skånska Kongl. Husar- och Dragon-Regementerna äro af Jordeboksräntan anslagne:

Indeld ränta	28,557: 20. 4.
421 Tunnor 26 kappar Krono-Tiondespannemål, efter kronovärdiet 36 sk. tunnan	316: 17. 3.
<u>Summa B:co R:dr 28,873. 37. 7.</u>	

Endast af Städerna, för den dertill lydande och till hemmantal uppskattade jorden, utbetalas Knekte-Rotefrihetsmedel.

Politie. Deenna handhafves af fem Kronofogdar, 25 Krono-Länsmän och tre Lands-Fiscaler, under hvilka lyda Krono-Fjerdingsmän, Ålder- och Ordningmän. Antalet af Fogdar och Länsmän vore visserligen tillräckligt för vården af allmän ordning, om de i afseende på bergning och utkomst kunde lefva oberoende af Allmänhetens enskilda förtroende. Detta måste

fylla bristen i otillräcklige lönevilkor och förorsakar naturligtvis mången gång lambet uti handhafvandet af Policen. Mera allvar och nit härutinnan är att förvänta i samma stund nu förestående lönereglering, hvarigenom förbättring i desse tjenstemäns vilkor är att hoppas, blir vidtagen och hvarigenom så väl Fogde som Länsman sättes i tillfälle subsistera utan att härtill nödgas påräkna inkomst af Allmogens enskilda commissioner, för bibehållandet hvaraf, som förut är nämndt, öfverseende ofta äger rum i åtskillige Police-ärender.

Sparbanker hafva icke under senare femårs-perioden å Landet blifvit inrättade, och icke eller Socken-Magaziner. I följd af Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Bref den 17 November 1832 har under tiden framställning inom Socknarne blifvit gjord för tillvägbringande af Magaziner; men då man, hvad årstid som helst, har utväg, att hos köpmän i ej aflägsa sjöstäder anskaffa nödig spannemål, hafva vederbörande icke ansett Sockne-Magaziner af behofvet påkallade.

Årliga Märknaderne å Landet vid Annelöf, Hörby, Skurup och Trelleborg, hållas i vanlig ordning, och de förstnämde besökas äfven af Danskar som upphandla linväfnader.

Hållskjuts har blifvit indragen vid tvenne Gästgifvaregårdar inom Länet och fråga är om dess upphörande vid flera ställen; men besluten derom icke ännu laga kraftvunne. I en ort, der jordbruk är hufvudnäringen och upptager all den arbetskraft som af folk och dragare kan lemnas, utgör skjutsning ett bland de svåraste besvär för Landtmannen; hvadan, och så länge legan icke är svarande mot skjutsningsbesväret, sjelfva regleringen deraf är svår att tillvägbringa. Reserve-lagen vid de Gästgifvaregårdar, hvarst Hållskjutsen upphört, hafva hittills oklanderligt utgjort skjutsen och någon synnerlig klagan å de resandes eller skjutsandes sida har icke försports vidare, än hvad angår fortskaffandet af Continent-Posten och Paket-vagnen hela året, och under senare femårs-perioden tillkomna Snällposten viss tid på året. Denna senare så väl som Continent-Posten skola med större skyndsamtet än annan skjuts forthjelpas, utan afseende på årstid och vägelag och medföra en svår tillökning i skjutsskyldigheten, utan att lemna motsvarande ersättning. Postförseln i öfrigt utgöres af andra vid vägarne belägne hemman. Antalet af Gästgifvaregårdar är oförändradt, eller tillsammans 31 stycken; hvaremot krogar och näringsställen minskats från 91 till 68 stycken.

Väg-

Väglagningskyldigheten är något olika fördelad. Vid kusterne och i norra delen af Länets, hvarest tillgång på nära håll finnes till tjenligt lagningsämne, äro vägarne både bättre och lättare att underhålla; men å den Slättbygd, som är något aflägsse från hafsstränderne och hvilken saknar både sten och grus på närmare afstånd än en mil och derutöfver, befinnas vägarne, i synnerhet vissa årstider, i dåligt skick.

För upphjelpandet här af saknar Allmogen häg och vilja. Krono-Betjeningen tillgör hvad på dem ankommer; men då ingenting kan uträttas med vänliga tillsägelser eller utlyste Entreprenade-auctioner till botande af bristerne och det icke eller är möjligt att på annat sätt få dem afhjulpne, emedan ingen vill eller vågar åtaga sig arbetet, blir detta ofullgjordt, till men och fara för resande. Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande är genom nådigt Bref den 20 Januari 1837, hvaruti icke allenast uppbäfvades alla de viten och böter, som af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande blifvit stadgade för vägunderhållning, utan äfven förbjödes Befallningshafvande att dylike påföljder hädanefter meddela, betagen all makt, att omedelbarligen tvinga väghållningsskyldige iståndsätta brister å vägarne. Inom Torna Härad finnas sådane, nu för närvarande af ganska svår beskaffenhet; och ehuru Krono-Betjeningen sökt förmå väglagningskyldige bättra vägen, och då detta inom förelagd tid icke skett, hållit flera Entreprenad-auctioner, och slutligen sökt, att genom enskildta beting få vägen lagad, har detta likväl icke kunnat åstadkommas. Anmälan härom har hos mig blifvit gjord, hvarför utan dagliga klagomål förspörjas; och med kännedom om den fara, hvaruti resande nu å vissa ställen måste färdas, är det för Länsstyrelsen ned-sättande att vara betagen möjligheten till oordningarnes rättande i tid. Något Ting infaller ej i nämnde Härad förrän nästa år; och ehuru Krono-Betjeningen icke skall underlåta att då emot vederbörande anställa åtal, vinnes likväl icke hufvudändamålet, att få vägen iståndsatt; hvaremot de tredskande emot ett ringa bötesbelopp, ernå en önskad tidsutdrägt. Denna blifver likväl menligare om snöfall inträffar. Med kännedom derom, att Kronobetjeningen icke får någon att emot lega åtaga sig snöskottningen och att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande saknar rättighet att genom vite dertill förmå vederbörande, underkastar sig hellre Slättboen några ringa och icke kännbara böter vid Tinget, än att under vintren använda tid och möda vid besvärlig snöskottning. Med ledsnad motser jag, att sådant kommer att inträffa, och har derföre ansett mig böra på förhand uppgifva anlednin-

gen hvarföre väglagningen nu mera icke kan af Läns-styrelsen handhafvas och ombesörjas i den ordning som vederborde.

Fattigförsörjningen bestrides nu som tillförne antingen gemensamt af Socknarne, eller ock på så sätt, att hvar by underhåller sine fattige. I en ort, der rik tillgång finnes på födoämnen, men brist på husvarelse och bränsle samt på binäringar och slöjder, lämpelige för ålderstigne och bräcklige, är naturligtvis kringvandrande tiggarehopar större än annorstädes, i synnerhet som den betydigen ökas af hitvandrande personer från magrare orter. Antalet af desse personer är likväl något minskadt, i följd af en del församlingars under sistlidne missväxtår träff de öfverenskommelse, att icke lemna allmösor åt Utsocknetiggare. Ehuru Eders Kongl. Maj:ts år 1835 förärat 400 R:dr Banco till underhåll af fattige inom Garnizons-församlingen i Landskröna och desse hafva att der påräkna nödig utkomst, om de efter förmåga och i någon mån gittade sjelfve bidraga till sitt underhåll, kunna likväl desse fattige, som antingen äro afskedade från Eders Kongl. Maj:ts f. d. Eget Värfvade Regemente, deras hustrur eller afkomlingar efter dylika militärer, svårligen afhållas från den liksom medfödda vanan att kringstryka. Till förekommande häraf, äro många försök gjorda; men blifva lika fruktlösa, så länge en arbetsinrättning i Länet saknas, hvaräst lättjefulla äldre eller yngre personer kunde intagas till sysselsättning. Härigenom skulle arbetsfört folk afskräckas från sysslöst kringvandrande och bettlande samt mindre arbetsföra och utblottade beredas nödig bergning och lämpelig sysselsättning.

Skolväsendet och barnundervisningen å Landet har under senare quinquennium vunnit mera uppmärksamhet än tillförne. Ej mindre än 52 Skolor med dertill tjenlige Skolhus, vid hvilka undervisning meddelas på allmänaste sättet, samt 11 stycken Vexelundervisnings-Skolor hafva under nämnde period tillkommit, så att den mindre lämpliga utvägen att betjena sig af kringvandrande Skolmästare nu mera nästan öfver allt upphört.

Tvenne Provincial-Läkare jemte de vid Regementen inom Länet anställda Läkare besörja helsovården. Som förut är nämnt, hafva smittkoppor och febersjukdomar hemsökt Länet. Efter hvad man kunnat utröna, tros kopporna hafva hitkommit från Seland, på det sätt, att en köppsmittad Dräng begifvit sig derifrån till ön Hveen för att besöka föräldrar och anhörige samt hos dem insjuknat. Efter den tiden spridde sig kopporna till fasta landet och voro i synnerhet elakartade i trakten af Landskröna. Så väl Läkare som öfrige vederbörande använde allt bemödande för att hämma smittan, hvilket ock slutligen lyckades. Vaccinationer påyrkades i syn-

nerhet, och mången, förut vaccinerad, underkastade sig å nyo, och blef, mig vetterligen, ingen, å nyo ympad, af smittan angripen. Årligen och i vanlig ordning besökes Helsobrunnarne vid Helsingborg och Ramlösa. Vid Ramlösa finnas Sjukhus upbyggde, hvarest 50 å 60 fattige sjuklingar under brunnsstiden erhålla fritt logis, hvarförutan desse jemte andra medellöse brunns-gäster till ett sammanräknadt antal af nära 200 årligen erhålla kost utan ersättning. Denna välgörande fattigvårds-inrättning, stiftad hufvudsakligen af de Nådegåfvor Eders Kongl. Maj:ts tackts förära, förvaltas och handhafves lika omsorgsfullt nu, som tillförne, och bestyret härmed skulle ej medföra så mycken svårighet om Presterskapet i de orter, hvarifrån sjuklingar ankomma, i allmänhet vore mera, noggrannt vid utfördandet af sine betyg, hvilka ofta utgöra enda ledningen för Directionens bedömande af de sjukliges mer eller mindre behof af understöd. Då det inträffat, att Socknars hela Fattigpersonal blifvit af Presterskap förpassade till Brunnen, har Directionen nödsakats afvisa större delen och genom allmän kungörelse uppmana Presterskapet så väl i detta som angränsande Län, att vid förpassningars meddelande åt sådane sjuke, som anmälas till fritt logis och underhåll under brunnsstiden, iakttaga mera noggrannhet: Underdånig framställning af de vilkor, som borde erfordras för åtnjutande af dessa förmåner, utber jag mig nåden framdeles få afgifva.

Den i senare tider i närheten af staden Lund å Gulläckra bys ägor inrättade helsobrunn, äfvensom de af Apothekarne i nämnde stad och här i Malmö anlagde så kallade Artificiella Mineralbrunnar af Carlsbader, Ems och flere andre ntländske helsovatten, hafva varit temmeligen besökte; äfven i Ramlösa lærer en dylik brunn till nästa år blifva anlagd.

Helsovården har i öfrigt godt stöd att påräkna af Lazarettet i Lund, hvilken inrättning närmare blifvit beskrifven i förra Femårs-Berättelsen. Sedan denna afgafs, hafva några märklige förändringar icke inträffat, utan fortfar denna inrättning att vara med lika förtroende besökt af Allmänheten och med lika omsorgsfullt nit vårdad af ej mindre dervid anställda Läkare, än äfven af Ordföranden i Directionen, Öfverste Kammar-Junkaren och Commendeuren, Friherre G. Gyllenkrok. Under Lazarett-Directionens disposition äro, jemlikt Eders Kongl. Maj:ts nådiga Bref den 1 Juni detta år, de medel ställde, som framlidne Commerce-Rådet Filéen testamenterat till vården af fattige sjuke å Landet, emot det att Directionen för dylike personers behof skall tillhandahålla ett ökad antal sjuksängar; hvadan utvidgning af Lazarettet framdeles är att emotse.

Central-Dårhush-Inrättningen här i Staden, hvarest för närvarande vårdas 215 hjon, från Calmare, Blekinge, Christianstads, Hallands och detta Län, bibehålles äfven i godt skick, och så snart under arbete varande tillbyggnaden hunnit blifva färdig, hoppas man med mera bekvämlighet kunna inrymma dårarne och lemna dem ändamålsenligare behandling, hvilken nu, i anseende till bristande utrymme, mången gång förfelas, eller åtminstone, ehuru Föreståndaren utmärker sig för oförtrutet nit och skicklighet, icke kan åstadkommas. Årligen utdelas 3000 R:dr Banco, såsom uppfostringshjelp till fattiga barn i Länet, hvilka medel från Seraphimer-Ordens-Gillet hitsändas.

Utdelning af Carl Johans Pensions-Cassa till behöfvande afskedade Soldater af båda Skånska Infanteri-Regementerna, sker äfven årligen och Cassans förvaltning och revision handhafves och verkställles i föreskrifven ordning af dertill utsedde Directeurer och Revisorer; dock kan man ej med säkerhet påräkna, att utdelning hädanefter kan äga rum till enahanda belopp som hittills, i anseende till den nedsättning i räntan, som de i Länet nu befintlige Låne-anstalter förorsaka. Utom Låne-Contoir i Malmö och Privat-Bank i Ystad, hafva under senare Femårs-Perioden, på sätt förut blifvit nämndt, tillkommit Hypotheks-Förening i Lund. Nyttan och fördelen af dessa Låne-anstalter har jag haft nöden här förut omnämna, och rörande tillkomsten af Hypotheks-Föreningen, anser jag mig böra tillägga, att denna Inrättning stiftades år 1836 af 96 Ståndspersoner och 91 af Allmogen, eller tillsammans 187 personer, med jordegendom af hypothiceradt taxeringsvärde 5,000,000 R:dr Banco, för hvilket de erhöilo en låne-rätt af 1,804,260 R:dr: hvaraf såsom amorterings-procent genast inbetaltes 18,167 R:dr och lån beviljades till 25,600 R:dr samt emottogs af långifvare 4,500 R:dr. Sedermera och intill slutet af nästlidet år hafva tillkommit 50 nya delägare, mest Allmöge, med jordegendom i taxeringsvärde upptagen till 300,000 R:dr, för hvilken låne-rätt erhållits med 154,000 R:dr. Vid nämnde års slut utgjorde utlåningarne 379,900 R:dr, af hvilka, genom amortering, vid den tiden voro infrnade 11,758 R:dr, och det belopp, för hvilket in-tecknade jorden häftade, utgjorde således 368,142 R:dr. Föreningens utgifne obligationer vid samma års slut uppgingo till ett belopp af 333,100 R:dr, hvilka dels såsom lån blifvit utlemnade, men till största delen utgifne till dem, som i Föreningens Cassa insatt penningar. Mera penningar än Directionen kan emottaga erbjudes nu vid hvarje session, hvilket förhållande säkrast ådagalägger det utmärkta förtroende Föreningen redan tillvunnit sig, och hvilket kan tillskrifvas ej mindre sjelfva

planen för Inrättningen, än äfven dess nitiska styrelse, under Ordförande af General-Lieutenanten och Commendeuren Friherre B. Cederström.

Fördelen af förut träffade Brandstods-Föreningar har man numera insett; och äro sådane öfverenskommelser under senare Femårs-Perioden tillkomne inom Onsjö, Luggude, Rönnebergs och Färs Härad, så att i hela Länet, utom Frosta Härad, finnas dylika inrättningar. Huruvida en sådan förening kommer att tillvägabringas inom sistnämnde Härad, beror hufvudsakligen af dervarande Säteri-ägare och under dem lydande Frälsehemman, hvilka utgöra pluraliteten.

Några större eller anmärkningsvärda eldsvådor hafva icke under tiden inträffat.

5. §.

Städer.

1:o *Malmö.* Folkmängden, inberäknad Garnizon och gemenskap af de till Skånska Infanteri-, Dragon- och Husar-Regementerna hörande och här i staden boende personer, utgör enligt förlidet års mantalslängder 9,124; och har folkmängden under denna Femårs-Period ökat sig med 835 personer. Genom rasering af Stadens vallar, har tillfälle yppats för uppförande af smärre hus och byggnader, hvilka emot ringa pris kunna inköpas, dels af dem, som nödsakas upphöra med Landtbruk, samt begifvit sig till Staden, för att der lättare åtkomma arbetsförtjenst, dels ock af handverkare och obemedlade personer af Ståndspersons-classen; och genom sådane inflyttningar har folkmängden hufvudsakligen vunnit tillökning, utan att välmågan inom arbetsclassen i samma mån stigit.

Handel och Sjöfart, vanliga Handtverkeri-yrken, Fabriker och Jordbruk utgöra innevånarnes näringsfång.

Bland dessa näringar är isynnerhet handeln i tilltagande. Den drifves hufvudsakligast med ortens producter af spannemål och bränvin, som för det mesta skeppas till inrikes orter och någon gång till utrikes.

Hit från Rikets öfrige Provinser importerade varor af Timmer, Bräder, Jern, Beck och Tjära exporteras äfven härifrån till utrikes orter, med hvilka i öfrigt handel bedrifves med Sill, Salt, Stenkol, Porcellain, Lin och Hampa; hvaremot Colonial-varor och Specerier samt Tobaksblader och stjelk hittills hemtats från Köpenhamn och norra orterne i Tyskland. Förändring uti handel med Colonial-varor har, sedan Ångfartyget Malmö

börjat sina resor på Lybeck, innevarande år inträffat, och uppgift om fördelarne deraf kommer att utgöra ett ämne för nästa Femårs-Berättelse. Tillökningen i antal och lästetal af de till Staden hörande däckade Fartyg, vittnar bäst derom, att Handel och Sjöfart förkofra sig. Enligt 1827 års Femårs-Berättelse utgjorde sådana Fartyg 28 stycken om 982 1/2 Lästers dräktighet; hvaremot de nu uppgå till ett antal af 44 stycken af 1,591 10/100:dels läster.

Handtverkerierne deremot äro i samma svaga belägenhet nu som tillförne. Orsaken härtill har man velat hemta dels ifrån en oregelbunden näringsfrihet, hvarigenom ett större antal handverkare än som i hvarje yrke kunna finna nödig utkomst tillåtas bosättning, dels ock ifrån den oinskränkta frihet, hvilken lemnas Fångarne å Fästningen och Corrections-Inrättningen här i Staden, till förrättande af åtskillige handarbeten, dem de, utan att vidkännas proportionella utskylder till Kronan eller Staden, och utan att hafva omsorg om kläder eller föda, emot ringa pris kunna afyttra; och ehuru jag måste medgifva, att dessa omständigheter menligt inverka på handtverkerierne, kan jag likväl icke frångå det af erfarenheten stadgade omdöme, att de Borgare som omsorgsfullt och pålitligt sköta sitt handverk, deraf hemta fullkomlig bergning.

Stadens Fabriker äro:

1 Tobaks-Fabrik med	103	Arbetare	och årligt till-	
			verkningsvärde:	53,778 R:dr B:o.
1 Cichorie-Caffé-Fabrik	16	d:o	8,785	„
3 Ur-Fabriker	13	d:o	1,655	„
3 Färgerier	8	d:o	3,833	„
1 Kort-Fabrik	6	d:o	1,598	„
3 Ätticke-Bryggerier	4	d:o	3,413	„
1 Klädes-Fabrik	7	d:o	707	„
1 Strump-Fabrik	5	d:o	250	„
1 Band-Fabrik	1	d:o	30	„
1 Garfveri för Läderberedning } efter Engelska sättet }	3	d:o	5,450	„
1 Nål-Fabrik	2	d:o	396	„
1 Oljeslageri	2	d:o	2,007	„
1 Såpsjuderi	2	d:o	3,360	„
1 Stärkelse-Bruk	2	d:o	450	„

Tobaks-Fabriken, som enligt sista Femårs-Berättelsen sysselsatte 60 arbetare och lemnade ett årligt tillverkningsvärde af 30,070 R:dr Banco, har under tiden ansenligen blifvit förbättrad och tillökt, hvilket man har skäl hoppas äfven framdeles kommer att fortfara, så länge det innehafves och skötes med den nit och drift, som nuvarande ägaren, Handlanden F. H. Kockum deråt egnar.

Sockerbruket, som i samma berättelse omnämnes, har derefter någon tid varit nedlagdt, men sistlidet år af en ny ägare, Grefve Barck, i forening med ett bolag, åter blifvit satt i gång för beredning af Hvitbetsocker, hvaraf jemväl förålet är en mindre quantitet tillverkades: och om denna Fabrik kommer att äga bestånd, skall den blifva af väsendtlig nytta för angränsande orter.

Stadens tillhörige jordar äro af betydligt omfång och besås med säd, potatoes, foderväxter och grönsaker; hvarförutan en del användes till trädgårdar, trädplanteringar, äfvensom odling af Cichoria, Hvitbeta och Raps. En större odling har under senare Femårs-Perioden blifvit verkställd å en del Magistraten på Lön anslagen jord, benämnd Rörsjön, utgörande ungefär 100 Tunneland, hvilken tillförene varit gagnad till betesmark, men i senare tider blifvit i mindre delar utarrenderad, och nu nästan hel och hållen till åker upptagen.

Allmänna Inrättningar för undervisning och fattigvård äro både till antal och beskaffenhet lika med de i 1833 års Femårs-Berättelse upptagne, nemligen:

En högre Lärdoms-Skola med 2:ne Apologist-klasser, en Fattigvårds-Inrättning, en Arbets-Inrättning för frivilliga arbetare af äldre personer och barn, en Vexel-Undervisnings-Skola för fattiga barn, Josephinas Slöjdeskola för fattiga och värnlösa flickor, en Söndags-Skola för Handtverks-Gesällers och Lärlingars undervisning i innanläsning, skrifning, räkning, Geografi, Historia och teckning.

I förening med Fattigvårds-anstalterne är äfven ett Tvångs- eller Correctionshus, som på Fattigvårdens bekostnad underhålles, inrättadt; och hvarst sysslolöse personer inom Staden hållas till lämpeligt arbete. Tvänne Fattighus finnas, det ena bygd på Stadens bekostnad, och det andra donerad af framlidne Hof-Junkaren von Connow; men i senare tider af Staden till större delen nybygd.

Sjukvården bestrides af en Stads-Läkare och en Stads-Chirurg, jemte 3 i Staden boende Regements-Läkare. På egen bekostnad har Staden inrättat ett Sjukhus, hvarst Stadens fattige sjuke erhålla fritt underhåll och

vård, och Stadens innevånares tjenstehjon få äfven derstädes till läkarevård och skötsel intagas, emot förbindelse för Husbönderne att till Sjukhusets Cassa betala en viss afgift, samt dessutom bekosta underhåll och läkemedel, som föreskrifves af Sjukhus-Läkaren, hvilken i årligt arvode åtnjuter 100 R:dr Banco.

En Föreståndare och en Vaccinatör, med arvode af Stads-Cassan, bestrida vaccinationen under Stads-Läkares uppsigt. Nödig tillgång på Medicamenter finnes på Stadens tvänne Apothek.

Spar-Banken fortfar att åtnjuta Allmänhetens förtroende. Insättningsfonden utgjorde år 1833, 66,165 R:dr 13 sk., utom Inrättningens egen fond 806 R:dr 27 sk. 2 rst.; men vid sistlidet års slut uppgick insättningsfonden till 104,376 R:dr 45 sk. och Bankens egen fond till 2,496 R:dr 25 sk. 1 rst., allt Banco.

Stadens inkomster, beräknade efter medium af sistförflutne fem år, eller från och med 1832 till och med 1836, för hvilket senare år räkenskaperne äro fullkomligt afslutade, hafva utgjort af handel, sjöfart, stadsjord och andra lägenheter, räntor af utlånte Capitaler samt tillfälliga inkomster, tillsammans 29,305 R:dr 23 sk. 2 rst.; och om Stadens utgifter vinnas nödige upplysningar af i underdånighet bilagde Tabell.

2:o *Landskrona* har, enligt förlidet års Mantalslängder, en folkmängd af 3,020, Garnizonen deruti inberäknad; således 215 personer mindre, än då förra Femårs-Berättelsen afgafs. I senare åren gängse smittkoppor, hvilka till Staden blifvit spridde, på sätt här förut är nämndt, hafva till någon del vållat minskning i innevånarnes antal, hvilket, i anseende dertill att Stadens hufvudnäringar, handel och sjöfart, äro i aftagande, icke blifvit ökadt genom inflyttningar. Hamnen, som i fordna tider varit bland de bästa i Riket, fortfar att uppgrundas, så att numera smärre fartyg ej kunna ditledas annorlunda än med landställning. I tid, och innan sjelfva rännan jemväl hinner igenfyllas, vore angeläget att muddring verkställdes och att anslag härtill lemnades af allmänna medel, emedan Staden saknar förmåga att härmed gå i befattning. Dess Fartyg utgöra endast 3 stycken, med sammanräknade 86 50/100:dels Läster; och inkomsterne af Tolag, Bro-, Våg- och Mätare-penningar hafva, efter medeltal beräknadt, för hvarje af sisiförflutne fem år utgjort 1,950 R:dr Banco. I samma mån Sjöfarten aftager, förfaller äfven Varfs-Inrättningen. Hittills har personalen dervid bestått af 12 Timmermän, 1 Skepps-Byggmästare och 1 Bokhållare, af hvilka Byggmästaren redan är afskedad och Bokhållaren till flyttning

flyttning uppsagd. Inkomsterne af Varfvat, beräknade på lika sätt som de af Tolag n. m., hafva bestigit sig till 2,876 R:dr 5 sk. Banco.

Sockerbruket, som en längre tid ej varit gagnadt, är numera inköpt af ett yngre Bolag, som förlidet år med stora uppoffringar lät inreda det-samma för tillverkning af Hvitbets-socker, hvarmed början ej skett förrän detta år. Framgång af detta vackra företag skulle blifva välgörande för angränsande Landsorter och isynnerhet för Staden, hvars hela jord-areal ej utgör mindre än 1,728 tunne-, 23 $\frac{3}{8}$ kappeland; och således erbjuder plats för Hvitbets-odlingen.

Af förenämnde jordrymd äro 622 tunne-, 17 $\frac{1}{2}$ kappeland anslagne till Presterskap, Magistrat, Garnizon, Skogsplantering, Vagnmanslag och främmande kyrkor, samt 1,106 tunne-, 5 $\frac{7}{8}$ kappeland innehafves af Stadens öfrige innevånare.

Undervisningsverken äro: 1 Trivial-Skola med 3 Classer, och 2 Fattig-Skolor, uti hvilka sednare 50 barn af hvardera könet erhålla fri undervisning och bildning, isynnerhet i de kunskapsgrenar som erfordras för inträde i Borgerliga handlingar.

Fattigförsörjningen är äfven för detta Samhälle betungande, isynnerhet som dertill icke nu som tillföre äro att påräkna några betydliga inkomster af handel och sjöfart. Årliga Fattigförsörjnings-summan utgör 1,719 R:dr 32 sk. Banco, hvilka månadligen utdelas till 86 stycken fattighjon samt till någon del användes till fosterlön, medicamenter för fattige sjuke samt förolyckade sjömän. Brockska och Oelreibska Enkehusen underhållas i godt skick och lemna utrymme för utfattige personer af qvinnkönet.

Sedan Eders Kongl. Maj:t uti nådigt Bref den 28 November 1835 anslagit en årlig summa af 400 R:dr Banco till underhåll af Garnizons-Församlingens fattige, hvilkas antal efter upplösningen af Eders Kongl. Maj:ts f. d. Eget värfvade Regemente betydligt ökat sig, har Staden erfarit någon lindring uti de olägenheter som desse fattige tillföre ådragit samhället; dock äro lemningarne af detta upplösta Regemente en ganska kännbar tunga för Fattigförsörjnings-anstalterne, så väl i denna Stad som hela Länet.

Under senare Femårs-Perioden har här tillkommit 1 Spar-Bank, hvars fond vid förlidet års slut utgjorde 17,900 R:dr Banco.

3:o *Lund*, med en folkmängd af 5,042, dels Studerande och dels andre personer. Folkmummern har ökat sig med 598, deraf 224 äro födde

utöfver de dödas antal, samt återstoden till Staden inflyttade, för det mesta Familjer, tillhörande Ståndspersons-Classen, som för bekvämlighet i afseende på barn-uppostran företrädesvis valt Lund till boningsplats.

Innevånarne hemta sin mesta bergning af åkerbruk och af de inkomster som härflyta från Universitetet; och någon synnerlig tillväxt i näringsgarne har i allmänhet icke ägt rum. Tvänne Färgerier, af hvilka det ena blifvit betydligt förbättradt och utvidgadt, samt Boktryckeri med Stilgjuveri och snällpress, 1 Snus- och 2 Kard-Fabriker samt 1 Tegelbruk, äro de enda Fabriker som förtjena att anmärkas.

Flera kostbara byggnader äro under tiden ånyo uppförde, deribland må nämnas ett grundmuradt trevånings Stadshus, inredt för värdshusrörelse och mottagande af resande, samt ett Fattighus, äfven grundmuradt, och på nedra botten inredt till 2 arbets-salar och rum för kok-inrättning, samt på öfra till en sal för Fattig-Skolan och rum för Läraren.

65 äldre fattighjon och 34 barn erhålla mat vid Kok-inrättningen, och emot lindrig ersättning tillhandahålles äfven kost åt andra behöfvande. Arbets-Inrättningen börjades 1836, och fortsattes sålunda, att 24 flickor undervisas i åtskilliga handarbeten. Af de 400 R:dr Banco, som Eders Kongl. Maj:t under vistandet i Lund förlidet år i nåder förärat Stadens fattige, har Directionen använt större delen till inköp af matvaror, hvilka under förflytna svåra och dyra tid blifvit till behöfvande utdelade.

Stadens torg är genom inköp af tomter utvidgadt, och hvartill enskilda redan bidragit med 2000 R:dr och under följande 8 år komma att tillskjuta 4000 R:dr, allt Banco.

Academie-byggnaden har äfven blifvit ombyggd och förskönad. 1833 påbörjades och 1836 fullbordades ny inredning och iståndsättning af Domkyrkan, hvarföre kostnaderne upptagas till 28,226 R:dr 11 sk. 1 r:st. Ny Orgelbyggnad, som äfven under senare Femårs-Perioden blifvit vidtagen, anses hafva kostat ungefär 42,456 R:dr 26 sk., allt Banco.

4:o *Ystad.* Enligt Mantalslängderne för nästlidet år utgör folkmängden, inberäknad en derstädes förlagd Esquadron af Kron-Prinsens Husarer, 4,013 personer, hvilkas hufvudsakliga näringsfång består i handel, sjöfart, fabriksrörelse och åkerbruk. Omgifvet af en bördig Slättbygd, hörande både till detta och Christianstads Län, drifver Ystad nu mera sin mesta handel med Landtmannens producter, såsom spannemål och bränvin, hvilket utskeppas till Stockholm och norra delen af Riket. Sjöfarten bedrifves med 23 stycken Staden tillhörige Fartyg, med 880 $\frac{94}{100}$ dels läster, samt dessutom 13 Båtar utan uppgifvet Lästetal. Fabrikerne äro:

1	Tobaks- och Snus-Fabrik, med 20 Arbetare och årligt tillverkningsvärde:		12,786 R:dr B:o.
1	Såp-Fabrik	2 d:o	5,869 ”
1	Cichorie-Fabrik	12 d:o	6,466 ”
2	Vagn-Fabriker	24 d:o	6,100 ”
1	Klädes-Fabrik	8 d:o	5,449 ”
2	Penn-berederier	2 d:o	1,200 ”
5	st. Läder-Garfverier	9 d:o	5,300 ”
1	Meubel-Verkstad	1 d:o	100 ”
1	Kard-Fabrik	7 d:o	500 ”
1	Instrument-Fabrik	3 d:o	400 ”
4	st. Färgerier	8 d:o	4,530 ”

Till Staden hörande jordrymden utgör 1,639 tunneland, deraf 649 tunneland åker och 190 tunneland äng till det mesta af god och bördig beskaffenhet, men för öfrigt bestående af en sandhed om 800 tunneland. Af denna senare gagnas ungefär hälften till bete och återstoden till gräs- och skogsplantering. Circulations-bruket är allmänt antaget och drifves i öfrigt som å Slåtthygden.

Uti Trivial-Skolan undervisas 60 st. lärjungar och i Lancaster-Skolan 140.

Ungefär 60 stycken ålderstigne fattige erhålla hvarje vecka vissa marker bröd och andre lifsförnödenheter; hvarförutan 18 stycken af de mest arme hysas och underhållas i Stadens fattighus.

Rotering för 10 stycken Båtsmän, Skjutsningsbesväret uppdraget åt 6 Vagnmän med 20 par hästar, och väglagningskyldighet med 64 alnar vägsträcka på hvarje hel gård, åligger jemväl Staden.

Vid 1836 års slut utgjorde Privat-Bankens utlånings-capital 902,356 R:dr 35 sk. 9 rst. och Spar-Bankens insättnings-fond vid samma års slut 52,604 R:dr, allt Banco.

Sjukhusvården bestrides af en särskild aflönad Stads-Läkare och af den Läkare, som finnes anställd vid Garnizonen.

5:o *Helsingborg*. Dess folkmängd uppgifves vara 3,150. Handel, bestående för det mesta af Commissions-handel, åkerbruk, handtverkeri och fiske samt till någon del sjöfart utgöra äfven här innevärnarnes hufvudsakliga näringsgrenar.

Tillgången på Landtmanna-producter, såsom victualier, spannemål, brännvin, jord och trädgårdsfrukter, timmer, bräder, papper och väfnader,

är ymnig och har någon export deraf till Dannemark, dock mest till Iurikes orter, såsom Stockholm och Götheborg, ägt rum,

Tre Lärare och 34 Lärjungar finnas vid Trivial-Skolan, och uti Bell-Lancasterska fattigskolan undervisas 70 barn af en Lärare; hvarförutan flera enskildta undervisnings-anstalter finnas för barn af begge könen.

Till 18 fattighjon, som äro inrymde i stadens Fattighus och der åtnjuta fri eldbrand och ljus, samt till ungefär 140 stycken andre behöfvande, utdelas hvart fjerdedels år, nu som tillförne, 190 R:dr Banco; hvarförutan flere fattiga barn underhållas och uppfostras på Stadens bekostnad, samt medicamenter från stadens Apothek utdelas till behöfvande sjuke. Vården af desse och andre sjuke bestrides af en af Staden aflönad Läkare.

Med 7 arbetare drifves Reverberer-Verket, hvars årliga tillverkningsvärde uppgår till 7000 R:dr, och vid Pegel- och Salt-glacerade Lerkärl-Fabriken, som tillverkar för ett lika belopp, äro 13 arbetare anställda.

Förlidet år inrättade Sparbanken tros blifva särdeles gagnande för samhället.

6:o *Skånör* och *Falsterbo*. I desse begge städer utgör folkmängden 793 personer eller 75 flera än då förra Femårs-Berättelsen afgafs. De flesta innevånarne idka sjöfart, men ej i egne, utan med andra städers fartyg, och folkmängdens af- eller tilltagande beror hufvudsakligast derpå huruvida desse fartyg komma att förolyckas, eller att undgå olyckshändelser samt huruvida rymningar af hithörande sjöfolk å Utrikes ort äger rum.

Ehuru de befinnas i torftiga omständigheter, äro likväl innevånarne idoge i skötseln af deras magra jord, samt hemta sin bergning så väl häraf, som af fisket och den inkomst sjöresor inbringa. Samhällets medlemmar äro dessutom utmärkta för sin fredlighet och stillhet och några brott af gröfre eller mindre beskaffenhet förspörjes nästan aldrig vara begångne i dessa städer, och någon krog finnes der icke.

Fisket har senare året varit lönande, så att afsättning med sill till närmaste landsbygd ägt rum.

Handeln deremot är snart sagdt ingen, emedan innevånarne under sjöresor förse sig med sina förnödenheter.

Genom frivilliga bidrag underhållas de fattige, och uti en dertill inrättad Skola meddelas undervisning åt barn; dock är nu mera beslut fattadt om införandet af undervisning efter Lancasterska methoden.

Städernes inkomster af Tolag och Gerningsören hafva, per medium räknade,

nade, under senare Femårs-Perioden uppgått den förre till åtta R:dr 28 sk. 8 rst. och de senare till Två R:dr 11 sk. 7 rst.

Sedan Quarantaines-anstalterne upphört, har handel och sjöfart, så väl med Ut- som Inrikes orter mera obehindradt och lifligt kunnat bedrivas; dock, i anseende till mindre gynnsamma årsväxter, har afsättning af ortens producter icke varit så betydlig som tillförne. Ett menligt inflytande på öfrige borgerliga näringar och handtverkerier i synnerhet, hafva äfven desse mindre goda åren medfört.

Ehuru några gröfre brott och större våldsamerheter under senare Femårs-Perioden inträffat, kan likväl sedlighet och bildning hos folket i allmänhet icke anses vara i aftagande. I fordna tider voro brottmål vid Domstolarne i och omkring Malmö sällsynta; men efter det Correctionis-Inrättningen stiftades, och tillåtelse till Fångars uttagande derifrån i årstjenst blef meddelad, hafva brotten här i orten tilltagit. Allmogen låter ofta förmå sig till detta uttagande dels emot contant betalning genast, dels ock emot skriftliga förbindelser å visst belopp, hvilket missbruk, i synnerhet som stundom händer, att lägre vaktbetjeningen är medvetande af dylike accorder, svårligen kan förekommas. Husbönder och deras tjenare blifva som oftast förledde till brott af lösgifne fångar, hvilka sällan till legoårets slut kvarblifva i erhållne tjänster, utan antingen olofligen afvika, derifrån, för att åter blifva intagne i den mera beqvämliga arresten, eller ock återföras dit, efter undergångne bestraffningar för, under fria tillståndet utöfvade, brottsligheter. Oaktadt Justitiæ-Stats-Ministern, i anledning af Domares tabeller och berättelser om brottmål, uti bref förlidet år behagat erinra mig om noggrant handhafvande af Författningen rörande fångars lösgifvande från Corrections-Inrättningen, kan jag likväl icke efterkomma denna föreskrift, enär Fångstyrelsen förklarar, att berörde lösgifvande tillkommer Commendants-Embetet, som alltså i dylike frågor har beslutande rätt; dock anser jag mig böra tillägga, att nu varande Commendants-Embetet härvid förfar med yttersta noggrannhet och urval, och, så vidt det förmår, söker förekomma vanartade personers frigifvande.

Malmö Lands-Canzli den 31 December 1838.

F R. P O S S E.

Eberh. Qvensel.

C. G. Bråkenhielm.
